

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

Przewodniczący: SSO Sławomir Krajewski

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2013 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa G. B.

przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zwolnienie od egzekucji

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego w Choszcznie z dnia 7 listopada 2012 roku, w sprawie IC 559/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 listopada 2012 roku Sąd Rejonowy w Choszcznie oddalił wniosek powódki o zwolnienie od kosztów sądowych w całości.

Sąd wskazał, że w przypadku rodziny powódki suma wydatków to kwota 4127 zł. Suma ich dochodów stanowi natomiast kwotę 4250 zł. Sąd uznał jednak, że brak jest podstaw do uznania, że wszystkie z wydatków to wydatki konieczne. Do takich sąd nie zaliczył ubezpieczenia i paliwa. W tym zakresie sąd zważył, że powódka nie wyjaśniła, z jakich względów te wydatki należy uznać za priorytetowe w stosunku do kosztów sądowych. Po drugie nie wskazała, czy wszystkie należności płatne są miesięcznie, czy w innych okresach rozliczeniowych. Jeśli są one płatne miesięcznie, to są zdaniem sądu nadmierne (gaz 650 złotych, ubezpieczenie 260 złotych, prąd 250 złotych), jeśli zaś nie są one płatne co miesiąc to w ocenie sądu dowodzi to tego, że stać powódkę na poniesienie kosztów tego postępowania, bowiem po uiszczeniu tych kosztów pozostaje jej i jej rodzinie kwota „wolna”. Poza sąd zwrócił uwagę na fakt swoistego niedookreślenia grupy wydatków oznaczonej jako „inne wydatki”. W tym zakresie podał, że nawet jeśli przyjąć, że w istocie takie wydatki są ponoszone przez powódkę, to nie może wywodzić wniosku, że są to wydatki konieczne. Zdaniem sądu brak jest podstaw do przyjęcia, że skoro co do zasady przedmiotowe oświadczenie powinno wykazać, że bez uszczerbku dla utrzymania siebie i rodziny wnioskodawca nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych, to zawierać będzie ono wyłącznie wydatki konieczne. Zwłaszcza, że jak sąd dostrzegł, powódka zawarła wydatki, które do tej grupy nie należą.

W rezultacie w przekonaniu sądu oświadczenie majątkowe powódki nie daje podstaw do przyjęcia, że nie jest ona w stanie ponieść kosztów procesu bez uszczerbku dla utrzymania siebie i rodziny. Dodała nadto, że nie wzywał powódki do uzupełnienia swojego oświadczenia albo jego doprecyzowania, bowiem jest ona reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika. Stosownie zaś do poglądu wyrażonego w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 września 1992 roku (IAcz 344/92, OSA 1993/9/63) - w sytuacji, gdy strona ubiegająca się o zwolnienie od kosztów sądowych reprezentowana jest przez pełnomocnika, którym jest adwokat składający oświadczenie pochodzące od strony, określone w art. 113 § 1 kpc, (obecnie art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych) pełnomocnik ten

ma obowiązek poinformować swego mocodawcę o warunkach jakie powinno spełniać oświadczenie oraz niezbędnych danych, które powinno ono zawierać.

Zażalenie na postanowienie sądu złożyła powódka i zaskarżając postanowienie w całości, wniosła o jego zmianę, poprzez zwolnienie jej od kosztów postępowania w całości.

Orzeczeniu zarzuciła:

1. naruszenie prawa procesowego poprzez:

a) błędne zastosowanie art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, tj. niewłaściwą interpretację zwrotu „uszczerbek dla utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny” dokonaną w ten sposób, że Sąd Rejonowy w Choszcznie przyjął, że podstawą oceny sytuacji majątkowej strony w kontekście zwolnienia jej od ponoszenia kosztów postępowania stanowią przede wszystkim jej wydatki konieczne, nie zaś, wszystkie faktycznie przez stronę ponoszone, podczas gdy znaczenie powyższego zwrotu wyraża się w ocenie skutków, jakie strona postępowania poniosłaby w sytuacji, gdyby poniosła koszty postępowania, a więc skutków w postaci zachwiania jej sytuacji materialnej w ten sposób, że nie byłaby ona w stanie zapewnić sobie minimum warunków socjalnych, co w niewątpliwy sposób miało wpływ miało wpływ na treść zaskarżonego postanowienia;

b) niezastosowanie przez Sąd art. 102 ust. 2 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 130 Kodeksu postępowania cywilnego, tj. niewezwanie G. B. — wbrew jasnej dyspozycji wskazanych powyżej przepisów prawnych — do uzupełnienia oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym w sytuacji, w której Sąd uznał, że informacje w nim zawarte mają charakter niedoprecyzowany;

2. uznanie przez Sąd, że złożone przez powódkę oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania jest mało precyzyjne, podczas gdy G. B. podała wszystkie wymagane w formularzu okoliczności mające wpływ na jej sytuację finansową, co miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Zdaniem żalącej nieuprawnione jest twierdzenie Sądu, że podstawą oceny sytuacji majątkowej G. B. w kontekście zwolnienia jej od ponoszenia kosztów postępowania stanowią przede wszystkim jej wydatki konieczne. To całokształt sytuacji finansowej strony, a więc osiąmane dochody i wysokość oraz rodzaj ponoszonych przez stronę wydatków pozwalają stwierdzić, jaka jest jej kondycja finansowa i czy w istocie jest ona w stanie ponieść koszty sądowe czy też nie. Podane przez powódkę w przedłożonym przez nią oświadczeniu o stanie rodzinnym i majątkowym wydatki należą zaś do kategorii wydatków podstawowych, a ich wysokość nie jest wygórowana.

Dalej podała, że nie była w stanie zabezpieczyć środków na zainicjowanie przedmiotowego powództwa. Nie dość, że nie posiadała na ten cel wystarczających środków pieniężnych, to zgodnie z art. 841 § 3 kpc, termin na wytoczenie powództwa o zwolnienie przedmiotu od egzekucji ograniczony jest miesięcznym terminem, liczonym od dnia dowiedzenia się przez zainteresowaną o dokonaniu zajęcia.

Powódka nie zgodziła się także z twierdzeniem Sądu Rejonowego w Choszcznie, że wskazane przez powódkę dane w złożonym oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania są niedoprecyzowane. Powódka podała wszelkie wymagane w przedmiotowym oświadczeniu informacje, a w rubryce zatytułowanej „inne dane, które wnioskodawca uważa za istotne” powódka nie dość, że precyzyjnie wskazała koszty utrzymania jej rodziny, to jeszcze je odpowiednio sklasyfikowała. Odnośnie kategorii „innych wydatków”, wskazała, że jasnym jest wedle zasad doświadczenia życiowego, że należą do nich w szczególności koszty wyżywienia, zakupu odzieży, środków czystości czy też wydatki nieprzewidywane, dla których miejsce znajduje się w budżecie miesięcznym każdej rodziny.

Podkreśliła nadto, że w sytuacji w której Sąd Rejonowy w Choszcznie uznał złożone przez powódkę oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym za niedoprecyzowane, winien był wezwać ją do jego uzupełnienia. Obowiązek ten wynika wprost z art. 102 ust. 2 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadnym i jako takie podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych strona obowiązana jest dołączyć oświadczenie o stanie rodzinnym, majątkowym i dochodach, sporządzone według wzoru ustalonego w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 roku (Dz. U. Nr 27, poz. 200).

W sytuacji, gdy strona, jak w tej sprawie, zastępowana jest przez pełnomocnika wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych podlega zwrotowi a limine tylko wówczas, gdy profesjonalny pełnomocnik nie dołączył oświadczenia przewidzianego w art. 102 ust. 2 uksc. Jeśli natomiast oświadczenie nie zawiera wszystkich wymagalnych informacji sąd na zasadzie art. 130 § 1 kpc wzywa o uzupełnienia wniosku w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu wniosku.

Potrzeba uzupełniania bądź doprecyzowania oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania w tej sprawie nie zaszła. Dane zawarte w oświadczeniu, umożliwiają wszak dokonanie oceny sytuacji majątkowej żalącej i możliwości poniesienia przez nią kosztów sądowych w tej sprawie.

Z przedłożonych dokumentów wynika, że stały miesięczny dochód powódki to kwota 4150 zł. Suma wydatków rodziny żalącej to kwota 4127 zł. Spośród wydatków wskazanych przez skarżącą za konieczne nie można uznać tych połączonych z opłatą za ubezpieczenie. Jak wskazał Sąd Rejonowy nie są to wydatki priorytetowe w stosunku do kosztów sądowych. Kwota zaś wydatkowa na zakup paliwa jawi się jako zupełnie zawyżoną, zwłaszcza, że powódka zamieszkuje w niewielkiej miejscowości. Dodatkowo skoro w kategorii „innych wydatków”, ponoszonych przez powódkę w kwocie 1200 zł mieści się poza kwotą potrzebną na wyżywienie rodziny powódki, zakup odzieży i środków czystości również rezerwa dla wydatków nieprzewidzianych to okoliczność ta przesądza, że powódka bez uszczerbku utrzymania koniecznego siebie i rodziny, jest w stanie ponieść koszty sądowe w niniejszej sprawie, zwłaszcza, że jedynym obecnie możliwym do przewidzenia kosztem sądowym jest opłata od pozwu w kwocie 525 zł, której wysokość nie może być uznana za szczególnie wysoką, także świetle dochodów powódki. Wpływu na ocenę sytuacji finansowej powódki nie ma ustrój panujący w stosunkach majątkowych małżeńskich. Mąż ma obowiązek pomocy wobec żony także w zakresie prowadzenia przez nią procesów sądowych. Zniesienie wspólności ustawowej między małżonkami tego obowiązku nie niweczy (por: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1967 r., I CZ 37/67).

Mając na uwadze wszystko powyższe należało, na podstawie art. 385 kpc, w zw. z art. 397 § 2 kpc, orzec jak w sentencji.